

EUROOPA KOHTU OTSUS

26. november 1975*

Märksõnad

1. Kahjude hüvitamine – Laad – Iseseisev vaidlustamistee
(EMÜ asutamislepingu artiklid 178 ja 215)
2. Komisjoni lepinguväline vastutus – Ulatus – Liikmesriigi võlg
3. Kahjude hüvitamine – Vastuvõetavus – Ühenduse poolt tekitatud kahju – Põhjendamine – Tingimus
(EMÜ asutamislepingu artiklid 178 ja 215)

Kohtuasjas 99/74,

SOCIÉTÉ DES GRANDS MOULINS DES ANTILLES, mida juhib president-peadirektor, keda esindab Cour de Paris' advokaat Jean-Denis Bredin, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis: c/o Georges Margue'i kontor, 20 rue Philippe-II,

hageja,

versus

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON, esindaja õigusnõunik J. H. Bourgeois õigusliku esindaja ülesannetes, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis: c/o õigusnõunik Mario Cervino, bâtiment CFL, Place de la Gare,

kostja,

mille esemeks on kahjutasu ja intresside nõue EMÜ asutamislepingu artikli 215 teise lõigu alusel,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president R. Lecourt, kodade esimehed R. Monaco ja H. Kutscher, kohtunikud A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, M. Sørensen, Mackenzie Stuart ja A. O'Keefe,

kohtujurist: A. Trabucchi,
kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

Põhjendused

1. Kohtumenetluse alustamise taotluses nõuab hagejaks olev äriühing ühenduselt 501 428,15 Prantsuse frangi suuruse summa väljamõistmist selleks,

„et hüvitada kahju, mis äriühingule on tekitatud sellega, et Euroopa Ühenduste Komisjon on ebaseaduslikult keeldunud maksuma järgmisi summasid:

1. tagasimaksed seoses Prantsusmaa ülemeredepartemangudest ... kolmandasse riiki suunatud teraviljaekspordiga;
2. kompenseeriv hüvitis laoseisu eest 1972.–1973. kaubandusaastal: 278 452,18 Prantsuse franki.“

2. Hageja on Prantsusmaa ülemeredepartemangus registreeritud äriühing ja taotles teatavat hulka ekspordilitsentse, mis hõlmasid eelnevalt kindlaks määratud tagastamissummasid.

3. Lisaks sellele on hageja oma väitel täitnud kõik tingimused, mis annavad talle õiguse tagasimaksetele määruse nr 120/67 (EÜT 1967, lk 2269) artikli 16 ja selle määruse rakendusmääruste alusel.

4. Hageja on nende teraviljakogustega seoses, mis asusid tema ladudes 1972.–1973. kaubandusaasta lõpul, täitnud nõutavad formaalsused, mis annavad talle õiguse saada määruse nr 120/67 artiklis 9 ja selle määruse rakendusmäärustes sätestatud hüvitisi.

5. Komisjoni määruse nr 1041/67/EMÜ (EÜT nr 314, lk 9) artikli 10 kohaselt maksab hüvitist see liikmesriik, kelle territooriumil ekspordiga seotud tolliformaalsused sooritati.

6. Määruse nr 1554/73 (EÜT nr 1156, lk 13) artikli 3 lõike 1 kohaselt maksab kompenseerivat hüvitist „selle liikmesriigi pädev ametiasutus, kelle territooriumil laod asuvad“.

7. Määruse nr 120/67 sätteid, millega nähakse ette ekspordiga seoses tagastatavad summad ja laos oleva koguse põhjal arvestatav kompenseeriv hüvitis ning komisjoni rakendusmääruseid, millega nähakse ette maksmise kord ja makstavad summad, kohaldatakse vahetult kogu Prantsuse Vabariigi territooriumil.

8. Et nõuda ühenduse vahetult kohaldatava seadusandluse alusel talle ette nähtud summade väljamaksmist, on hageja asjatult pöördunud Prantsuse Vabariigi pädeva ametiasutuse poole, pöördumata seejuures selle riigi kohtuasutuste poole.

9. Seejärel pöördus hagejaks olev äriühing 27. augustil 1974. aastal esitatud avaldusega summa väljamaksmiseks komisjoni poole.

10. Kuivõrd komisjon lükkas selle avalduse implitsiitselt tagasi, esitas hageja EMÜ asutamislepingu artikli 215 alusel käesoleva hagi.

11. Komisjon nõuab hagi kuulutamist vastuvõetamatuks kolmel põhjusel.

12. Esiteks väidab komisjon, et „eksimus“, millele hageja tugineb, seisneb selles, et komisjon keeldus maksmisest, kuid kahjude hüvitamisega seotud tegevuse puhul tuleb tugineda täpsetele mittemaksmisest tulenevatele kahjudele.

13. Teiseks on hagi väidetavalt valesti suunatud, kuivõrd kõnealuste summade maksmise pädevus ei kuulu mitte ühendusele, vaid üksnes liikmesriikidele.

14. Kolmandaks väidab kostja, et hagi ei ole vastuvõetav antud staadiumis, kuivõrd siseriiklikus seadusandluses ei ole veel sätestatud hageja vastav õigus pädeva riikliku ametiasutuse suhtes.

15. Asutamislepingu artiklites 178 ja 215 ettenähtud kahjude hüvitamise näol on tegemist iseseisva vahendiga vaidlustamisteede süsteemi raames ning, et selle puhul kohaldatakse rakendamistingimusi, mis tulenevad selle konkreetsest eesmärgist.

16. Ühenduse lepinguvälise vastutuse ala ei hõlma ühenduse institutsiooni keeldumist maksta välja liikmesriigi poolt ühenduse seadusandluse alusel võimalikud võlguolevad summad.

17. Lepinguvälise vastutuse alusel toimuva tegevuse aluseks saab olla vaid selline kahju, mis tuleneb ühenduse tegevusest või tegevusetusest.

18. Oma repliigiga hageja täpsustas hagi ja püüdis viia selle lepinguvälise vastutuse raamistikku.

19. Hageja väidab, et põhjus, miks Prantsusmaa ametiasutused keelduvad võlguolevate summade tasumisest, on komisjoni õigusvastane keeldumine rahastada kulutusi, mida Prantsuse Vabariik kannab seoses ülemeredepartemangude kohta vastu võetud põllumajandusmäärustega ning et see komisjoni õigusvastane keeldumine toob kaasa ühenduse lepinguvälise vastutuse rakendamise.

20. Sellega toob hageja uuesti esile oma õiguse saada määruse nr 120/67 ja selle rakendusmääruse alusel hüvitist kas komisjonilt või Prantsusmaa ametiasutustelt.

21. Tegelikult nõuab hageja sedakaudu ühenduse õiguse kohaselt talle võlguolevate summade väljamaksmist mitte asjaomase liikmesriigi pädevate ametiasutuste, vaid ühenduse poolt.

22. Ühenduse õiguse sätted, eeskätt määruse nr 1041/67 artikkel 10 ja määruse nr 1554/73 artikkel 3 ei jäta mingit kahtlust, et maksmine või maksmisest keeldumine sõltub riiklike ametiasutuste toimingutest.

23. Seetõttu peavad pädevad riiklikud kohtuasutused otsustama nende toimingute õiguspärasuse üle, kohaldades selleks ühenduse õigust riikliku õigusega sätestatud kujul ning pöördudes vajadusel asutamislepingu artikli 177 poole.

24. Seega ei saa pidada lubatavaks hageja katset eirata rakendusmääruste täpset sõnastust, mille kohaselt antakse pädevus riiklikele ametiasutustele, kusjuures hageja õigused nende ametiasutuste suhtes ei saa olla sõltuvuses ühenduse eelnevalt antud rahastamisloast.

25. Kuivõrd hageja ei ole toonud välja talle tekitatud kahju, mis tuleneb ühenduse tegevusest või tegevusetusest, jäetakse hagi asutamislepingu artikli 178 kohaselt vastuvõetamatus tõttu läbi vaatamata.

Kohtukulud

26. Kodukorra artikli 69 lõike 2 kohaselt mõistetakse kohtukulud välja kohtuvaidluse kaotanud poolelt.

27. Kohtuvaidluse kaotanud pooleks on hageja.

28. Seega tuleb kohtukulud välja mõista hagejalt.

EUROOPA KOHUS

otsustab:

1. Jätta hagi vastuvõetamatus tõttu läbi vaatamata.

2. Mõista kohtukulud välja hagejalt

Lecourt Monaco Kutscher Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Sørensen Mackenzie Stuart O'Keefe

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 26. novembril 1975 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

R. Lecourt